

PETR EBEN (nar. 22. 1. 1929 v Žamberku) absolvoval skladbu na pražské AMU u Pavla Bořkovce a klavír u Františka Raucha. Už za svých studií upozornil na sebe komorními a vokálními skladbami, zejména cyklem Šestero písní milostních na středověké texty (1951, vyd. SNKLHU 1958, nahráno na deskách Supraphon 4109 cc). Eben je skladatelem velmi plodným; z jeho početné mnohostranné tvorby připomínáme Balady pro sóla, sbor a orchestr na slova lidové poezie, osobité kantaty Starodávné čarování milému (Supraphon DV 5755 F) a Hořká hlína, varhanní a klavírní koncert, dále díla komorní, instrumentální, písň a sbory.

V názvu své Nedělní hudby pro varhany naznačil skladatel, že mu šlo o umělecký projev nevšední, sváteční, povznašející. Velebný zvuk královského nástroje, rozehrán v celé šíři své barevné nádhery, dává dílu vážné slavnostní předznamenání. První dvě věty, Fantasia I. a II., jsou spjaty společným tématem, jež v první je základem variačního zpracování, ve druhé se připojuje ke dvěma jiným v mohutné gradační klenbě. Další věta v urputném ostinátním rytickém životu je inspirována vidinou dávných bitev. Na tento symbolický obraz navazuje věta poslední, dovršující celou skladbu. Hlavní téma sonátové formy se ozve jako trubková fanfára do vzdálené vřavy basové figurace: svolávání (Sammelruf) živých po bitvě. Význam tohoto sugestivního obrazu chápe autor jako alarm všech kladných sil lidské osobnosti — další průběh věty je vede k vítěznému závěru.

Nedělní hudba vznikla v roce 1958 a byla poprvé provedena Milanem Šlechtou 26. října 1959 v Domě umělců v Praze. Je nahrána na gramofonové desce Supraphon DM 5715.

Eduard Herzog

ПЕТР ЕБЕН (род. 22го января 1929 г. в г. Жамберк) окончил учение композиции на пражской Академии искусств у Павла Боржковца и учение игры на фортепиано у Франтишека Рауха. Уже во время своей учебы он обратил на себя внимание камерными и вокальными произведениями, особенно циклом Шестеро любовных песен на средневековые тексты (1951 г. — изд. Государственное издательство художественной литературы, музыки и искусств в 1958 г., на пластинке Супрафон 4109 cc). Эбен является композитором очень плодовитым; из его многочислennого, многостороннего творчества припомним Баллады для соло, хора и оркестра на слова народной поэзии, своеобразные кантаты, Старинные колдовства милому (Супрафон DV 5755 F) и Горькая земля, органный и фортепианный концерт, далее произведения камерные, инструментальные, песни и хоровые произведения.

В названии своей Воскресной музыки для органа композитор дал понять что он имел в виду художественное выражение незаурядное, праздничное, облагораживающее. Величественный звук королевского инструмента, разыграл во всей ширине своего красочного великолепия, дает произведению серьезное, торжественное предвещание. Первые два предложения, Фантазия I и II связаны общей темой, которая в первом является основой вариационной обработки, во втором присоединяется к двум другим в могущественный градационный свод. Дальнейшее предложение в упорной остинатной ритмической стихии инспирировано призраком давней битвы. На этот символический образ навязывает последнее предложение, заканчивающее целое произведение. Главная тема сонатной формы зазвучит как трубковая фанфара к отдаленному шуму басовой фигулярности: созывание живых после битвы. Смысл этого сугестивного образа автор понимает как тревогу всех положительных сил человеческой личности — дальнейшее течение предложения ведет его к победоносному заключению.

Воскресная музыка возникла в 1958 году и была впервые исполнена Миланом Шлехтом 26го октября 1959 г. в Доме Художников в Праге. Издано на пластинках Супрафон DM 5715.

Эдуард Герцог

PETR EBEN (geb. 22. I. 1929 in Žamberk) absolvierte das Studium der Komposition an der Prager Akademie der musischen Künste (AMU) bei Pavel Bořkovec und Klavier bei František Rauch. Schon während seiner Studienzeit machte er durch Kammer- und Vokalkompositionen auf sich aufmerksam, insbesondere durch den Zyklus Sechs Minnelieder auf mittelalterliche Texte (1951 erschienen im SNKLHU 1958, aufgenommen auf Supraphonplatte DV 4109 cc). Eben ist ein sehr fruchtbarer Komponist; aus seinem umfangreichen, vielseitigen Schaffen erwähnen wir die Balladen für Solo, Chor und Orchester auf Worte der Volkspoesie, die markant-persönlichen Kantaten Alter Liebeszauber (Supraphon DV 5755 F) und Bittere Erde, ein Orgel- und Klavierkonzert, weiters Kammer- und Instrumentalwerke, Lieder und Chöre.

Mit der Benennung Sonntagsmusik für Orgel wollte der Komponist andeuten, daß es sich ihm mit diesem Werk um eine nicht alltägliche, festliche, erhebende künstlerische Äußerung handelte. Der erhabene Klang des in der ganzen Breite seiner Farbenpracht ertönenden königlichen Instrumentes verleiht dem Werk eine ernstfeierliche Vorzeichnung. Die ersten zwei Sätze, Phantasia I. und II., sind durch ein gemeinsames Thema miteinander verbunden, das im ersten Satz die Grundlage für eine Variationsverarbeitung abgibt, im zweiten sich mit zwei anderen Themen zu einer mächtig gewölbten Gradation verbindet. Der nächste Satz ist in seinem hartnäckig-ostinaten rhythmischen Element durch die innere Schau längst vergangener Kämpfe inspiriert. An dieses symbolische Bild knüpft der letzte, die ganze Komposition krönende Satz an. Das Hauptthema der Sonatenform kündigt sich als Trompetenfanfare in das entfernte Getümmel der Baßfiguration an: der Sammelruf der Überlebenden nach der Schlacht. Die Bedeutung dieses suggestiven Bildes faßt der Autor als einen Alarm aller positiven Kräfte der menschlichen Persönlichkeit auf — der weitere Verlauf des Satzes führt sie zu einem siegreichen Abschluß.

Die Sonntagsmusik ist i. J. 1958 entstanden und wurde zum erstenmal von Milan Šlechta am 26. Oktober 1959 im Künstlerhaus in Prag aufgeführt. Die Komposition ist auf Supraphonplatte DM 5715 aufgenommen.

Eduard Herzog

MOTO OSTINATO

① Moderato e pesante ($\text{♩} = 80 - 84$)
ben ritmico

II. *f*

I.

f marc.

mf

mf

II.

mf

mf

f marc. + I/P

I.

più f marc

poco f

poco f

-I/P

II.

poco f

poco f

più f marc.

+I/P

-I/P

(2) II.

mf

sub. p

I.

sub. pp

pp

III.

II.

p

III.

pp

II.

p *espress.*

simile

p

A handwritten musical score for three bassoon parts. The score consists of three staves, each with a bass clef and a key signature of one sharp. The top staff has dynamic markings *poco a poco string.*, *b*, *mp*, and *f*. The middle staff has dynamic markings *p*, *p*, *b*, and *p*. The bottom staff has dynamic markings *p*, *p*, *b*, and *p*. The music features various note heads, stems, and rests, with some notes having slurs and others having vertical stems. The score is written on five-line staff paper with a large brace grouping the three staves.

Musical score page 10, measures 11-12. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 11 starts with a bass note followed by a series of eighth notes. Measure 12 begins with a dynamic *mp*, followed by a melodic line with various dynamics including *p* and *mp*. The score includes rehearsal marks 3 and 4, and performance instructions "sempre II." and "sempre I.".

mf *espress.*

mp *inf espress.*

A musical score for piano featuring three staves. The top staff is in treble clef, the middle staff is in bass clef, and the bottom staff is also in bass clef. The music consists of six measures. Measure 1: Treble staff has a fermata over a note followed by a dotted half note. Bass staff has eighth-note pairs. Measure 2: Treble staff has a dotted half note followed by a fermata over a note. Bass staff has eighth-note pairs. Measure 3: Treble staff has a fermata over a note followed by a dotted half note. Bass staff has eighth-note pairs. Measure 4: Treble staff has a fermata over a note followed by a dotted half note. Bass staff has eighth-note pairs. Measure 5: Treble staff has a fermata over a note followed by a dotted half note. Bass staff has eighth-note pairs. Measure 6: Treble staff has a fermata over a note followed by a dotted half note. Bass staff has eighth-note pairs. Various dynamics are indicated, including 'dim.' (diminuendo) and 'f' (fortissimo). Measure 5 includes a performance instruction '3 2 1 2 1 3' under the bass staff.

Poco più mosso ($\text{d} = 92$) ma sempre molto ben ritmico

④

sempre I.

sempre I.

R.

7

3

43 42

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

3

Handwritten musical score for three voices (III., II., I.) and basso continuo. The score consists of four systems of music. The first system starts with a treble clef, a bass clef, and a bass clef, followed by a dynamic *p*. The vocal parts play eighth-note patterns, while the basso continuo part has sustained notes. The second system begins with a bass clef and a dynamic *mp*, featuring eighth-note patterns for all parts. The third system starts with a treble clef and a bass clef, with a dynamic *p*. The fourth system starts with a bass clef and a dynamic *p*.

Handwritten musical score for three voices (III., II., I.) and basso continuo. The score consists of four systems of music. The first system starts with a treble clef, a bass clef, and a bass clef, followed by a dynamic *p*. The vocal parts play eighth-note patterns, while the basso continuo part has sustained notes. The second system begins with a bass clef and a dynamic *p*, featuring eighth-note patterns for all parts. The third system starts with a treble clef and a bass clef, with a dynamic *mp*. The fourth system starts with a bass clef and a dynamic *p*.

Handwritten musical score for three voices (III., II., I.) and basso continuo. The score consists of four systems of music. The first system starts with a treble clef, a bass clef, and a bass clef, followed by a dynamic *p*. The vocal parts play eighth-note patterns, while the basso continuo part has sustained notes. The second system begins with a bass clef and a dynamic *p*, featuring eighth-note patterns for all parts. The third system starts with a treble clef and a bass clef, with a dynamic *p*. The fourth system starts with a bass clef and a dynamic *p*.

Handwritten musical score for three voices (III., II., I.) and basso continuo. The score consists of four systems of music. The first system starts with a treble clef, a bass clef, and a bass clef, followed by a dynamic *p*. The vocal parts play eighth-note patterns, while the basso continuo part has sustained notes. The second system begins with a bass clef and a dynamic *p*, featuring eighth-note patterns for all parts. The third system starts with a treble clef and a bass clef, with a dynamic *p*. The fourth system starts with a bass clef and a dynamic *p*.

+ Základní hlasy
Grundstimmen 8' 4' 2'

III.

f marc.

f marc.

f marc.

f marc.

f marc.

f marc.

III.

poco *f* crescendo

mf

3 21 31 34

Mixtury
Mixturen II., III., + III./I., II./I.

f

3 21 32 33 34

+ Mixtury
Mixturen I.

marc.

più f

marc.

più f

più f

poco allarg.

⑤ Quasi Tempo I.

cresc.

ff marc.

ff

Musical score page 31, system 1. The score consists of four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature changes frequently, indicated by various sharps and flats. The first staff has a dynamic of ***ff*** and a tempo marking of ***marc.***. A performance instruction ***octava ad lib.*** is written below the first staff. The second staff begins with a note followed by a rest. The third staff starts with a note followed by a rest. The fourth staff starts with a note followed by a rest.

Musical score page 31, system 2. The score continues with four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature changes frequently. The first staff has a dynamic of ***ff*** and a tempo marking of ***marc.***. The second staff starts with a note followed by a rest. The third staff starts with a note followed by a rest. The fourth staff starts with a note followed by a rest.

Musical score page 31, system 3. The score continues with four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature changes frequently. The first staff starts with a note followed by a rest. The second staff starts with a note followed by a rest. The third staff starts with a note followed by a rest. The fourth staff starts with a note followed by a rest.

Musical score page 31, system 4. The score continues with four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature changes frequently. The first staff has a dynamic of ***ff*** and a tempo marking of ***marc.***. Performance instructions ***octava ad lib.*** are placed above the first and fourth staves. The second staff starts with a note followed by a rest. The third staff starts with a note followed by a rest.

Musical score for piano, two staves. Top staff: Treble clef, B-flat key signature. Bottom staff: Bass clef, no key signature. Measure 1: Top staff shows chords I., II., III. Bottom staff shows chords I., II., III. Measure 2: Top staff shows chords II., I.) simile. Bottom staff shows chords II., I. Measure 3: Top staff shows chords I., II., III. Bottom staff shows chords I., II., III. Measure 4: Top staff shows chords II., I.) simile. Bottom staff shows chords II., I.